

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	магістр	Форма навчання	Денна, заочна	Навчальний рік/семестр	2024-2025 н.р. семестр I/1.
-----------------------------	----------------	-----------------------	----------------------	-------------------------------	------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Інклюзія в закладах освіти
Кафедра	Кафедра педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладом освіти
Освітня програма	01 Освіта/Педагогіка, 012 Дошкільна освіта, другий (магістерський) рівень вищої освіти
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/практичні/семінарські/лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: обов'язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 16 Семінарські/практичні заняття: 12 Лабораторні заняття: Самостійна робота: 62 Вид контролю: екзамен
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Греба Ілдіко Золтанівна ст. викладач кафедри педагогіки та психології greba.ildiko@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	
Анотація дисципліни, мета, завдання та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, загальні та фахові компетентності, основна тематика дисципліни	<i>Мета</i> – засвоєння студентами теоретико-методологічних, нормативно- правових та організаційних засад інклюзивної освіти. Основні завдання вивчення дисципліни: -ознайомлення студентів з особливостями інклюзивної освіти як особливої ланки освіти; -опанування провідними завданнями і способами інтеграції дітей з особливими освітніми потребами у виховний процес закладів освіти; -конкретизація форм і методів співпраці педагога з батьками дітей з особливими освітніми потребами; - ознайомлення майбутніх педагогів масової системи освіти з підходами держави і суспільства до організації освіти дітей з особливими освітніми потребами, особливостями і закономірностями розвитку різних категорій дітей з психофізичними вадами (порушенням слуху, зору,

інтелектуального розвитку, мовлення, емоційно-вольової сфери, соціальної поведінки, опорно-рухового апарату).

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

знати:

- основні положення інклюзивної освіти;
- особливості навчання, виховання і розвитку дітей з різними видами порушень;
- особливості спілкування з різними категоріями дітей з порушенням психофізичного розвитку;
- особливості взаємодії педагога, асистента педагога зі спеціалістами інших служб в системі інклюзивного навчання;
- принципи командної роботи;
- професійно важливі властивості особистості педагога;
- основи диференційованого навчання.

вміти:

- ефективно взаємодіяти з іншими педагогами, спеціалістами, батьками учнів з особливими освітніми потребами;
- створювати індивідуальні навчальні програми для дітей з особливостями психофізичного розвитку на основі діагностики їхніх потреб;
- здійснювати необхідні адаптації й модифікації;
- використовувати ефективні стратегії спілкування у взаємодії з учасниками колегами та батьками;
- використовувати теоретичні знання і практичні уміння, отримані під час вивчення різних навчальних дисциплін психолого-педагогічного спрямування, при організації супроводу всіх учасників виховного процесу в умовах інклюзивного навчання.

У результаті опанування матеріалом дисципліни мають бути сформовані *загальні компетентності 1, 2, 5, 6, 7:*

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-5. Здатність працювати в команді.

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності

КЗ-7. Здатність спілкуватися державною мовою.

Спеціальні компетентності 1, 5:

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-5. Здатність створювати та впроваджувати в практику наукові розробки, спрямовані на підвищення якості освітньої діяльності та освітнього середовища в системі дошкільної, зокрема, інклюзивної освіти.

Програмні результати навчання 1, 3, 10:

ПРН-1. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти, критично осмислювати

концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні. ПРН-3. Встановлювати взаємодію з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців та батьками з метою забезпечення якості дошкільної освіти, реалізації дослідницьких та інноваційних проектів. ПРН-10. Володіти уміннями й навичками аналізу, прогнозування, планування, організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії. <i>Змістові модулі дисципліни:</i> ЗМ1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ. Тема 1.1. Предмет і завдання курсу «Інклюзія в закладах освіти» Тема 1.2. Методологічні і теоретичні основи навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами Тема 1.3. Організація і структура спеціальної освіти в Україні Тема 1.4. Історичний шлях розвитку організаційних форм інклюзивної освіти. Тема 1.5. Нормативно-правове забезпечення інклюзивної освіти ЗМ2. КОНЦЕПТУАЛЬНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ. Тема 2.1. Діти з ООП в масових закладах освіти, закордонна практика Тема 2.2. Включення дітей з особливими освітніми потребами в заклади загального типу Тема 2.3. Механізми забезпечення процесу виховання дітей з особливостями психофізичного розвитку. ЗМ3. ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТИ ДЛЯ ВСІХ» В УКРАЇНІ. Тема 3.1. Реформа системи освіти в Україні Тема 3.2. Нові освітні компетенції Тема 3.3. Психолого-педагогічний супровід дітей з особливостями психофізичного розвитку в інклюзивному процесі		
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання		
Семестрові завдання	Бали	Критерії оцінювання
Поточне оцінювання (аудиторна робота)	35	З метою поточного контролю використовуються такі форми: заслуховування доповідей та повідомлень на семінарських заняттях, термінологічні диктанти, тести, аналіз різних видів повідомлень (наукової статті, доповіді), студентські презентації та виступи на наукових заходах. Для контролю самостійної роботи: тестування, анотації опрацьованих першоджерел, підготовка есе (проекту), підбір відео, аудіо та текстового матеріалу за визначеною темою
Письмові роботи (самостійна робота)	10	
Підсумковий тест	15	Письмова робота
Іспит	40	Усна або письмова форма

Критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів із дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни R ДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 40 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи RHP (до 60 балів): $R \text{ ДИС} = RHP + RAT$.

Відповіді на практичних та робота на лекційних заняттях (усна відповідь, відповіді на запитання викладача, проведення фрагменту уроку, презентація) – 35 балів.

Самостійна робота – 10 балів.

Контрольна робота – 15 балів.

Усний екзамен – 40 балів

Загалом – 100 балів.

До екзамену допускаються студенти, які відвідували лекційні та практичні заняття, опрацювали рекомендований мінімум навчальних завдань, прозвітували про самостійну роботу, провели показові уроки (фрагменти) і накопичили 60 балів впродовж одного семестру.

Важливою передумовою допуску до іспиту є відпрацювання пропущених лекційних занять. Контроль проводиться, як правило, шляхом письмового виконання

		індивідуальних завдань із подальшою перевіркою їх викладачем та оголошення оцінки. У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи: - методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; - методи письмового контролю: письмове тестування, розробка уроку; - методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.
Інша інформація про дисципліну (технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<i>Політика щодо академічної доброчесності.</i> Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача. Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ Методичне забезпечення • підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, наукові періодичні видання; • плани-конспекти лекцій, практичних занять; – індивідуальні семестрові завдання та методичні рекомендації для самостійної роботи слухачів; • мультимедійні презентації до навчальних занять; • навчальні відеофільми, відеофрагменти уроків, виховних заходів у закладах освіти.	
Рекомендовані джерела (основна та допоміжна література), електронні інформаційні ресурси	- Колупаєва А.А. (2012): Основи інклюзивної освіти : навч.-метод. посібник. Київ : «А.С.К.». - Колупаєва А.А., Савчук Л.О. (2011): Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. К.: Видавнича група «АТОПОЛ». - Коваль Л. В. (2018): Організація інклюзивного середовища у закладі освіти. In: Лапін – Сурмай – Щуцька (упорядн.): Інклюзивне навчання в Новій українській школі. Інтерсервіс, Київ, 46-49. - Порошенко М. А. (2019): Інклюзивна освіта: навчальний посібник. ТОВ «Агентство «Україна». Київ. - Порошенко М.А., Колупаєва А.А. (2018): Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. Всеукраїнська благодійна організація «Благодійний фонд Порошенка». Київ.	

	- Шутко Н., Варга М. (2018): Інклюзія для дітей з порушеннями слуху: за чи проти? In: Лапін – Сурмай – Щуцька(упорядн.): Інклюзивне навчання в Новій українській школі. Інтерсервіс, Київ, 98-101. - Гриневич Л. (2019): Інклюзія для всіх: освітня політика та практика. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzivne-navchannya/prezentacii/mon2019-01-25inkluzivne.pdf - Наказ Міністерства освіти і науки України № 609 (від 08.06.2018): Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти. - Наказ Міністерства освіти і науки України № 912 (від 01.10.2010): Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання. - Постанова Кабінету Міністрів України № 545 (від 12 липня 2017): Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр. - Закон України № 2053-VIII (від 23 травня 2017): Про внесення змін до Закону України "Про освіту" щодо особливостей доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг. - Greba Ildikó, Knobloch Beáta (2021) Inkluzív oktatás alapjai. Főiskolai jegyzet - Kopp, E., Ollé J., Zágon, B-né. (2008). Tanórai differenciálás. Oktatási programcsomag a pedagógusképzés számára. Budapest: Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság. - Mohai Katalin és Perlusz Andrea (2017) Útmutató az integrált és inkluzív oktatáshoz a többségi pedagógus számára - Vargáné Mezô Lilla (2006) Inkluzív nevelés – Az integrált oktatás jogi háttere. Kézikönyv a pedagógusképzô intézmények számára - Vojnitsné Kereszty, Zs., Kókayné Lányi M. (2008). Könyv a differenciálásról. Máshonnan – máshogyan – együtt. Kézikönyv az 1–6. évfolyamon tanítók számára. Educatio Társadalmi Szolgáltató Közhazsnú Társaság, Budapest
--	---